

De betænkeligheder, som har været anført overfor udvalgets forslag om skriftlig procedure i visse store sager, er ikke til stede, hvis anklageren eller forsvareren (eller eventuelt den tiltalte) selv anmoder om helt eller delvis at måtte indlevere proceduren skriftligt. Der bør dog gives en mundtlig sammenfatning i retten af den skriftlige procedure. Lovforslagets § 928 a, stk. 2, er udformet i overensstemmelse hermed.

5.4. *Øvrige processuelle forslag.* Efter de gældende regler udtages *domsmænd* ved lodtrækning fra en særlig grundliste, der er udarbejdet af det kommunale grundlisteudvalg. Der stilles ikke særlige faglige krav til de personer, der optages på grundlisten.

Udvalget om økonomisk kriminalitet udtaler side 290 i betænkning nr. 1066/1986, at udvalget anser det for væsentligt, at domsmænd i større sager om økonomisk kriminalitet har en vis indsigt i regnskabsmæssige forhold, og udvalget stiller derfor forslag om, at det skal markeres på grundlisten, hvilke personer der har særligt kendskab til erhvervsforhold. Kræver sagen et sådant kendskab, skal udtagelsen af domsmænd efter udvalgets forslag ske blandt de pågældende personer.

Retsplejerådet anfører i sin udtalelse over betænkningen som sin principielle opfattelse, at domsmænd bør rekrutteres blandt almindelige mennesker uden specialviden eller særlige forudsætninger. Herudover peger retsplejerådet bl.a. på, at udvalgets forslag efter rådets opfattelse har fået en teknisk set u hensigtsmæssig udformning, og at spørgsmålet om at indføre sagkyndige domsmænd i straffretsplejen under alle omstændigheder bør undergives mere indgående overvejelser i forbindelse med retsplejerådets drøftelser af instansfølgene i civile sager.

Justitsministeriet finder spørgsmålet om sagkyndige domsmænd egnet til drøftelse i en bredere sammenhæng, og der er derfor ikke medtaget regler herom i lovforslaget.

I dansk ret er det udgangspunktet, at beviser skal føres umiddelbart for den dømmende ret under domsforhandlingen. Efter retsplejelovens § 747 består der imidlertid en adgang til at sikre bevis ved *anteciperet bevisførelse*, dvs. bevisførelse under retsmøder forud for domsforhandlingen, i nogle nærmere angivne tilfælde.

Udvalget foreslår (s. 281 f.) denne adgang til anteciperet bevisførelse udvidet, således at bestemmelsen *udtrykkeligt* fastslår, at retsmøde til sikring af bevis kan afholdes, såfremt det må forventes, at efterforskningen eller domsforhandlingen vil blive

meget langvarig. Baggrunden herfor er, at det bl.a. i store og langvarige sager om økonomisk kriminalitet er vanskeligt for vidner at huske noget om de hændelser, som de skal forklare om, og som ligger langt tilbage i tiden, undertiden mange år.

Retsplejerådet kan i sin udtalelse, pkt. 3, tiltræde, at der navnlig i store sager om økonomisk kriminalitet kan være behov for at sikre bevis ved anteciperet bevisførelse på grund af sagens forventede varighed. Rådet finder imidlertid, at den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 747, stk. 1, giver tilstrækkelig hjemmel til at tillade anteciperet bevisførelse i det af udvalget om økonomisk kriminalitet ønskede udvidede omfang.

Justitsministeriet kan tiltræde dette, og der er derfor i lovforslaget ikke medtaget noget forslag om ændring i retsplejelovens § 747, idet den udvidede anvendelse af anteciperet bevisførelse, som udvalget om økonomisk kriminalitet foreslår, vil kunne ske indenfor rammerne af den gældende bestemmelse.

Efter den gældende bestemmelse i *retsplejelovens § 965 c, stk. 4*, kan tilførsler til retsbogen om forklaringer afgivet af vidner og syns- og skønsmand under byretsbehandlingen anvendes som bevismiddel under landsretsbehandlingen, såfremt ingen af parterne inden domsforhandlingen har anmodet om fornyet afhøring af de pågældende.

Udvalget finder (side 283), at denne bestemmelse i tilfælde, hvor der ikke er den fornødne enighed mellem anklageren og forsvareren, er egnet til at medføre unødvendig ny bevisførelse på grund af kravet om, at parterne *skal* være enige, for at vidner m.v. ikke behøver at føres på ny. Udvalget foreslår derfor, at dette krav udgår og erstattes af en bestemmelse om, at det er landsretten, der (i tilfælde af uenighed mellem parterne) bestemmer, om der skal ske fornyet afhøring.

Præsidenterne for Østre og Vestre landsret anfører i deres høringssvar over betænkning nr. 1066/1986, at retten kun bør gribe ind i bevisførelsen som led i den almindelige procesledelse og i øvrigt overlade til parterne, der kender sagen bedst, at bestemme bevisførelsens form og omfang.

Retsplejerådet tilslutter sig i sin udtalelse, pkt. 6, den opfattelse, som landsretterne har givet udtryk for, og tilføjer, at udøvelsen af den foreslåede beføjelse ville kunne svække parternes tillid til rettens upartiskhed.

Justitsministeriet finder, at en nærmere vurdering af forslaget under hensyn til den negative modtagelse, det har fået, formentlig bør afvente, at der indvindes yderligere erfaringer ved landsretter-